

V Štrasburgu 11. 12. 2018
COM(2018) 845 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE
A RADE**

**Sedemnásť správa o pokroku dosiahnutom pri budovaní účinnej a skutočnej
bezpečnostnej únie**

I. ÚVOD

Toto je sedemnásť správa o ďalšom pokroku dosiahnutom pri budovaní účinnej a skutočnej bezpečnostnej únie. Zachytáva vývoj v dvoch hlavných pilieroch, ktorými sú: boj proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti, ako aj prostriedkom, ktorými sa podporujú, a posilňovanie našej obrany a budovanie odolnosti proti týmto hrozbám. Európsky parlament a Rada dosiahli v posledných mesiacoch významný pokrok v súvislosti s mnohými legislatívnymi prioritami. Pri veľkom množstve dôležitých prioritných dokumentov sa však stále nedospelo k politickej dohode a spoluzákonodarcovia musia vyvinúť ďalšie úsilie. Keďže nasledujúce voľby do Európskeho parlamentu sa uskutočnia v máji 2019, nezostáva veľa času na prijatie prioritných návrhov, ktoré v záujme dobudovania bezpečnostnej Únie predložila Komisia, tak ako to požadoval jej predseda Jean-Claude Juncker vo svojom prejave o stave Únie v roku 2018.

Na zasadnutí Európskej rady¹ 18. októbra 2018 vedúci predstavitelia EÚ opätovne potvrdili svoj záväzok posilniť vnútornú bezpečnosť Únie, pričom uznali, že v posledných rokoch sa pri posilňovaní vnútornej bezpečnosti dosiahol skutočný pokrok, a to prostredníctvom lepšej spolupráce, konkrétnych opatrení v praxi a prijatia celej škály právnych textov. Európska rada na tomto základe vyzvala na dosiahnutie pokroku v súvislosti s dosiaľ neschválenými návrhmi Komisie zameranými na predchádzanie kybernetickým útokom, reagovanie na ne a odrádzanie od nich, predchádzanie šíreniu teroristického obsahu na internete, zabezpečenie rýchleho a účinného cezhraničného prístupu k elektronickým dôkazom, uľahčenie prístupu k finančným informáciám a zlepšenie interoperability informačných systémov a databáz. V tejto správe sa opisuje aktuálny stav rokovaní o týchto dôležitých iniciatívach, pričom spoluzákonodarcovia sa vyzývajú, aby sa usilovali o ich rýchle prijatie (pozri aj zoznam všetkých iniciatív v rámci bezpečnostnej únie v prílohe I). Európska rada zároveň vyzvala na preskúmanie iniciatívy Komisie zameranej na rozšírenie právomocí Európskej prokuratúry o cezhraničné trestné činy, pričom pre Komisiu je dôležité preskúmať výhody tohto prístupu. Hlavy štátov alebo predsedovia vlád okrem toho zdôraznili význam ochrany demokratických systémov Únie a boja proti dezinformáciám v súvislosti s nadchádzajúcimi voľbami do Európskeho parlamentu. Európska rada sa bude na svojom nasledujúcom zasadnutí 13. a 14. decembra 2018 zaoberať aj šírením dezinformačných kampaní ako neodkladnou výzvou, ktorej čelia demokratické systémy a ktorá si vyžaduje bezodkladné prijatie opatrení, najmä s cieľom zabezpečiť slobodné a spravodlivé voľby do Európskeho parlamentu, ako aj voľby v jednotlivých štátoch. Vzhľadom na to sa v tejto správe hodnotí pokrok dosiahnutý pri zabezpečovaní odolnosti pri voľbách v Únii.

Predsedovia Európskeho parlamentu, Rady a Komisie vo svojom spoločnom vyhlásení o legislatívnych prioritách EÚ na roky 2018 – 19² zahrnuli ochranu bezpečnosti občanov EÚ medzi najvyššie priority. Tieto tri inštitúcie sa zaviazali, že budú s návrhmi v rámci bezpečnostnej únie zaobchádzať ako s naliehavými prioritami, tak aby boli prijaté do konca súčasného volebného obdobia. Treba na nich ďalej pracovať, vychádzajúc z pokroku, ktorý sa dosiahol v minulom roku, pričom Komisia naliehavo vyzýva spoluzákonodarcov, aby pri rokovaní vyvíjali väčšie úsilie.

Komisia s nádejou očakáva, že Európsky parlament prijme správu o zisteniach a odporúčaniach Osobitného výboru pre terorizmus, ktorá by mala byť predložená 12. decembra 2018. Správa významne prispieje k úsiliu v oblasti boja proti terorizmu a ďalšiemu rozvoju bezpečnostnej únie.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/36775/18-euco-final-conclusions-en.pdf>

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint-declaration-eu-legislative-priorities-2018-19_en.pdf

II. PLNENIE LEGISLATÍVNYCH PRIORÍT

Spoluzákonodarcovia dosiahli v posledných mesiacoch významný pokrok v súvislosti s mnohými legislatívnymi prioritami, najmä s posilneným Schengenským informačným systémom, aktom o kybernetickej bezpečnosti a bezhotovostnými platobnými prostriedkami. Pri veľkom množstve dôležitých prioritných dokumentov sa však k politickej dohode stále nedospelo a na to, aby sa zaistilo ich prijatie pred voľbami do Európskeho parlamentu, treba vyvinúť ďalšie úsilie (pozri aj zoznam všetkých iniciatív v rámci bezpečnostnej únie v prílohe I).

1. Silnejšie a inteligentnejšie informačné systémy v oblasti bezpečnosti, riadenia hraníc a migrácie

Komisia víta značný pokrok, ktorý Európsky parlament a Rada dosiahli v súvislosti s legislatívnymi návrhmi na zabezpečenie **interoperability informačných systémov EÚ** v oblasti bezpečnosti, riadenia hraníc a riadenia migrácie³. Na základe uvedených návrhov by príslušníci pohraničnej stráže členských štátov, ich imigrační úradníci a orgány presadzovania práva získali presné a spoľahlivé informácie a boli by schopní odhaľovať viacnásobné totožnosti a bojovať proti podvodom s osobnými údajmi. Rokovania v rámci trialógu sa konali 24. októbra 2018, 15. novembra 2018 a 27. novembra 2018. Komisia v súlade so spoločným vyhlásením naliehavo vyzýva spoluzákonodarcov, aby na ďalšom rokovaní v rámci trialógu 13. decembra 2018 dospeli k politickej dohode.

Interoperabilita informačných systémov by sa týkala aj **vízového informačného systému**. Európsky parlament a Rada naďalej pracujú na legislatívnom návrhu z mája 2018⁴, ktorého cieľom je umožniť dôkladnejšie previerky žiadateľov o udelenie víza, uzavrieť medzery v prístupe k informáciám týkajúcim sa bezpečnosti prostredníctvom lepšej výmeny informácií medzi členskými štátmi a zabezpečiť plnú interoperabilitu s ostatnými celoúniijnými databázami. Komisia vyzýva spoluzákonodarcov, aby čo najskôr prijali svoje mandáty na rokovanie, tak aby sa k dohode o tomto návrhu dospelo počas súčasného volebného obdobia Európskeho parlamentu.

Po schválení návrhu by bolo vďaka interoperabilite informačných systémov takisto možné plne využívať všetky výhody **posilneného Schengenského informačného systému**, návrh na ktorý spoluzákonodarcovia prijali 28. novembra 2018⁵.

Interoperabilita by sa týkala aj navrhovaného⁶ rozšírenia **Európskeho informačného systému registrov trestov** o štátnych príslušníkov tretích krajín. V návrhu sa predpokladá vytvorenie centralizovanej databázy, ktorá umožní rýchlo overiť, či má niektorý členský štát informácie o odsúdení občana krajiny, ktorá nie je členským štátom EÚ. Komisia vyzýva spoluzákonodarcov, aby rokovania o tejto prioritnej legislatívnej iniciatíve uzavreli na nasledujúcom rokovaní v rámci trialógu 11. decembra 2018.

Interoperabilita informačných systémov by sa týkala aj systému Eurodac. Na základe návrhu Komisie na posilnenie systému **Eurodac**⁷ by sa rozšírila pôsobnosť tohto systému tak, že by

³ COM(2017) 793 final (12. 12. 2017), COM(2017) 794 final (12. 12. 2017), COM(2018) 478 final (13. 6. 2018), COM(2018) 480 final (13. 6. 2018).

⁴ COM(2018) 302 final (16. 5. 2018).

⁵ COM(2016) 881 final (21. 12. 2016), COM(2016) 882 final (21. 12. 2016), COM(2016) 883 final (21. 12. 2016).

⁶ COM(2017) 344 final (29. 6. 2017).

⁷ COM(2016) 272 final (4. 5. 2016).

nezahŕňal len identifikačné údaje žiadateľov o azyl, ale aj štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov, a tých, ktorí neregulárne vstupujú na územie EÚ. Komisia nedávno konštatovala výhody prijatia tohto návrhu ako jedného z piatich návrhov v rámci spoločného európskeho azylového systému, v súvislosti s ktorými by sa čoskoro malo dospieť k dohode.⁸ Uvedené návrhy by sa mali prijať pred voľbami do Európskeho parlamentu.

V záujme zabezpečenia silnejších a inteligentnejších informačných systémov pre bezpečnosť, riadenie hraníc a riadenie migrácie Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby:

Priority spoločného vyhlásenia:

- do konca tohto roka dosiahli dohodu o legislatívnych návrhoch týkajúcich sa **interoperability**;
- do decembra 2018 dosiahli dohodu o legislatívnom návrhu na rozšírenie **Európskeho informačného systému registrov trestov** o štátnych príslušníkov tretích krajín;
- do volieb do Európskeho parlamentu prijali legislatívny návrh o systéme **Eurodac**, v súvislosti s ktorým je dohoda na dosah.

Iné:

- čo najskôr prijali svoje mandáty na rokovanie o legislatívnom návrhu na posilnenie **vízového informačného systému**.

2. Posilnenie bezpečnosti pomocou lepšieho riadenia vonkajších hraníc

Predpokladom zaistenia bezpečnosti v priestore voľného pohybu bez kontrol na vnútorných hraniciach je dôsledná a spoľahlivá ochrana vonkajších hraníc. Túto úlohu spoločne plnia členské štáty, ktoré musia zaistiť riadenie svojich vonkajších hraníc vo vlastnom záujme i v spoločnom záujme všetkých, s pomocou **európskej pohraničnej a pobrežnej stráže**. V nadväznosti na závery Európskej rady z júna 2018⁹ Komisia v septembri 2018 navrhla¹⁰ ďalšiu konsolidáciu európskej pohraničnej a pobrežnej stráže s cieľom vybaviť túto agentúru tak, aby dokázala spoľahlivejšie a trvalejšie poskytovať podporu. Podľa návrhu Komisie budú za ochranu vonkajších hraníc naďalej primárne zodpovedné členské štáty, agentúra však získa nástroje na to, aby ich úsilie mohla podporovať prostredníctvom stáleho zboru 10 000 príslušníkov európskych pohraničných stráží. Jeho postupné, ale urýchlené vytvorenie by okamžite posilnilo kolektívnu schopnosť EÚ chrániť vonkajšie hranice a účinne uskutočňovať návraty z EÚ.

Na zasadnutí Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci 6. decembra 2018 sa v súvislosti s návratmi a externými súvisiacimi aspektmi návrhu Komisie dohodlo čiastočné všeobecné smerovanie. Treba však intenzívnejšie pracovať na všetkých aspektoch návrhu s cieľom získať mandát na začatie dialógov s Európskym parlamentom čo najskôr v januári. Očakáva sa, že Európsky parlament v januári 2019 prijme správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci. Tento návrh je pre Európsku úniu jasnou prioritou, pričom Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby prijali navrhované právne predpisy počas súčasného funkčného obdobia Európskeho parlamentu.

⁸ Riadenie migrácie po každej stránke: pokrok v rámci európskej migračnej agendy, COM(2018) 798 final (4. 12. 12).

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/media/35936/28-euco-final-conclusions-en.pdf>

¹⁰ COM(2018) 631 final (12. 9. 2018).

V záujme posilnenia bezpečnosti pomocou lepšieho riadenia vonkajších hraníc Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby:

Iniciatívy zahrnuté v správe o stave Únie v roku 2018:

- čo možno najskôr prijali plný mandát na rokovanie o legislatívnom návrhu na posilnenie **európskej pohraničnej a pobrežnej stráže**, aby bol daný právny predpis prijatý počas súčasného funkčného obdobia Európskeho parlamentu.

3. *Predchádzanie radikalizácii*

Rokovania v Rade o návrhu nariadenia o **teroristickom obsahu na internete**, ktorý Komisia predložila súbežne so správou o stave Únie v roku 2018, už značne pokročili¹¹. Jeho účelom je poskytnúť jasný a harmonizovaný právny rámec, ktorý by umožňoval zabrániť zneužívaniu poskytovateľov hostingových služieb na šírenie teroristického obsahu a zároveň zabezpečiť plnú ochranu základných práv. Navrhované nariadenie je reakciou na naliehavé výzvy Európskej rady¹² a Európskeho parlamentu¹³. Komisia víta prijatie všeobecného smerovania na zasadnutí Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci 6. decembra 2018. Komisia naliehavo vyzýva Európsky parlament, aby urýchlil prácu na tomto návrhu v záujme jeho prijatia v súčasnom legislatívnom období.

Komisia je zároveň naďalej plne odhodlaná podporovať členské štáty a poskytovateľov hostingových služieb v ich úsilí o riešenie problému teroristického obsahu na internete. **Internetové fórum EÚ** bude naďalej podporovať dobrovoľnú spoluprácu členských štátov a poskytovateľov hostingových služieb a ich kroky zamerané na zníženie prístupnosti teroristického obsahu na internete a posilňovať postavenie občianskej spoločnosti s cieľom zvýšiť objem účinnej a alternatívnej argumentácie na internete. Štvrté ministerské internetové fórum EÚ sa uskutočnilo 5. decembra 2018. Rozoberal sa na ňom pokrok pri odstraňovaní teroristického obsahu z internetu, ktorý sa dosiahol za posledných dvanásť mesiacov.

Komisia takisto naďalej **podporuje predchádzanie radikalizácii v členských štátoch**. Riadiaci výbor pre opatrenia Únie v oblasti predchádzania radikalizácii a boja proti nej¹⁴ sa na svojej ustanovujúcej schôdzi 24. októbra 2018 vo Viedni dohodol na strategickom smerovaní opatrení a iniciatív na úrovni EÚ na rok 2019. Strategické priority vychádzajú z vyjadrení odborníkov (závery z konferencie na vysokej úrovni siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii a z plenárneho zasadnutia siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii, ktoré sa konali 11. a 12. októbra 2018), výskumných pracovníkov (konferencia siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii o výskume, ktorá sa konala 17. októbra 2018), iných sietí a iniciatív EÚ (predovšetkým Európskej siete pre strategickú komunikáciu), ako aj z príspevkov tvorcov politik.

¹¹ COM(2018) 640 final (12. 9. 2018).

¹² Európska rada na svojom zasadnutí 22. – 23. júna 2017 vyzvala príslušné odvetvie, aby vyvinulo „nové technológie a nástroje, ktoré zlepšia automatické odhaľovanie obsahu, ktorý podnecuje k páchaniu teroristických činov, a jeho odstraňovanie. Dopĺňať by to v prípade potreby mali príslušné legislatívne opatrenia na úrovni EÚ.“ Európska rada na svojom zasadnutí 28. júna 2018 privítala „úmysel Komisie predložiť legislatívny návrh na zlepšenie odhaľovania obsahu, ktorý podnecuje k nenávisti a páchaniu teroristických činov, a jeho odstraňovania“.

¹³ Európsky parlament vo svojom uznesení o online platformách a jednotnom digitálnom trhu z 15. júna 2017 vyzval dotknuté platformy, aby „posilnili opatrenia na boj proti nezákonnému a škodlivému obsahu“, a vyzval Komisiu, aby predložila návrhy na riešenie týchto problémov.

¹⁴ C(2018) 5345 (9. 8. 2018).

V rámci pracovného programu **Fondu pre vnútornú bezpečnosť** v oblasti policajnej spolupráce a predchádzania trestnej činnosti na rok 2018 Komisia 28. novembra 2018 uverejnila výzvu na predkladanie návrhov, na ktoré sa vyčlenilo cielené financovanie vo výške 5 miliónov EUR určené na predchádzanie radikalizácii a boj proti nej a ktoré sa týkajú prioritných oblastí identifikovaných expertnou skupinou Komisie na vysokej úrovni pre oblasť radikalizácie: zapojenie komunity, miestny rozmer, prístup založený na zapojení viacerých agentúr a mládež¹⁵. Okrem toho sa prostredníctvom financovania EÚ poskytovaného z programu posilnenia občianskej spoločnosti budú podporovať organizácie občianskej spoločnosti, ktoré chcú bojovať proti argumentom teroristov poskytovaním pozitívnych alternatív; v rámci tohto programu bolo vyčlenených 12 miliónov EUR na odbornú prípravu a financovanie partnerov z radov občianskej spoločnosti slúžiace na realizáciu kampaní zameraných na boj proti argumentom teroristov na internete.

V záujme predchádzania radikalizácii Komisia vyzýva Európsky parlament, aby:

Iniciatíva zahrnutá v správe o stave Únie v roku 2018:

- prioritne prijal svoj mandát na rokovanie o legislatívnom návrhu na predchádzanie šíreniu **teroristického obsahu na internete**, tak aby bol tento právny predpis prijatý počas súčasného funkčného obdobia Európskeho parlamentu.

4. Riešenie dezinformácií a zabezpečenie odolnosti pri voľbách

V súlade s výzvou Európskej rady z júna 2018 Komisia a vysoká predstaviteľka v spolupráci s členskými štátmi 5. decembra 2018 predložili **akčný plán**¹⁶ uvádzajúci ďalšie konkrétne návrhy, pokiaľ ide o koordinovanú reakciu EÚ **na problém dezinformácií** vrátane príslušných mandátov a väčších prostriedkov pre príslušné tímy strategickej komunikácie Európskej služby pre vonkajšiu činnosť.

Komisia okrem toho pozorne monitoruje vykonávanie opatrení na boj proti dezinformáciám, ktoré ohlásila vo svojom oznámení z apríla 2018 o boji proti dezinformáciám na internete¹⁷. Dňa 16. októbra 2018 podpísali **Kódex postupov v oblasti dezinformácií** pre online platformy a sektor online reklamy prví signatári. Ide medzi inými o tri hlavné platformy (Facebook, Google/YouTube, Twitter) a poskytovateľa internetových prehliadačov Mozilla, ako aj obchodné združenia zastupujúce ďalšie online platformy a sektor reklamy. Kódex obsahuje 15 záväzkov usporiadaných do piatich kapitol: 1. kontrola umiestňovania reklamy; 2. politická reklama a reklama zameraná na aktuálne problémy; 3. integrita služieb; 4. posilnenie postavenia spotrebiteľov a 5. posilnenie výskumnej komunity. Komisia bude počas prvých 12 mesiacov vykonávania kódexu toto vykonávanie dôkladne a nepretržite monitorovať, a to najmä vzhľadom na voľby do Európskeho parlamentu v roku 2019¹⁸. Ak sa ukáže, že dodržiavanie kódexu postupov a jeho dosah nie sú uspokojivé, Komisia môže navrhnúť ďalšie opatrenia vrátane opatrení regulačnej povahy.

¹⁵ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/isfp-2018-ag-ct-rad;freeTextSearchKeyword=:typeCodes=1;statusCodes=31094501,31094502;programCode=ISFP;programDivisonCode=null;focusAreaCode=null;crossCuttingPriorityCode=null;callCode=Default;sortQuery=openingDate;orderBy=asc;onlyTenders=false>

¹⁶ JOIN(2018) 36 (5. 12. 2018).

¹⁷ COM(2018) 236 final (26. 4. 2018).

¹⁸ COM(2018) 794 (5. 12. 2018).

S cieľom prispieť k zaisteniu **odolnosti pri voľbách** Komisia predložila niekoľko iniciatív na riešenie hrozby útokov na volebné infraštruktúry a informačné systémy kampaní a rizika zneužitia osobných údajov s cieľom úmyselne ovplyvniť výsledok volieb do Európskeho parlamentu. Dňa 12. septembra 2018 Komisia prijala oznámenie o zabezpečení slobodných a spravodlivých volieb¹⁹ a odporúčanie o sieťach pre spoluprácu pri voľbách, transparentnosti na internete, ochrane pred kybernetickými bezpečnostnými incidentmi a boji proti dezinformačným kampaniam v súvislosti s voľbami do Európskeho parlamentu. Fórum na koordináciu vykonávania uvedeného odporúčania poskytne sieť spolupráce pre voľby do Európskeho parlamentu, pričom Rada by mala prijať závery o týchto opatreniach na začiatku roka 2019.

Spolu s uvedeným oznámením a odporúčaním Komisia predložila aj usmernenie o uplatňovaní právnych predpisov EÚ v oblasti ochrany údajov s cieľom pomôcť príslušným subjektom pri plnení povinností v oblasti ochrany údajov, ktoré pre nich vyplývajú z právnych predpisov EÚ, v kontexte volieb²⁰, ako aj **legislatívny návrh na cieleňú zmenu nariadenia z roku 2014 o financovaní politických strán**²¹. Výbor Európskeho parlamentu pre ústavné veci hlasoval o svojej správe 6. decembra 2018 a Európsky parlament má prijať svoj mandát na rokovanie na zasadnutí pléna v decembri 2018. Komisia vyzýva Radu, aby prijala svoj mandát na rokovanie v decembri 2018, aby tak obaja spoluzákonodarcovia mohli bezodkladne začať rokovania v rámci trialógu a zabezpečiť tak, že navrhované cieleňé zmeny sa zavedú včas pred voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2019.

Komisia zorganizovala 15. a 16. októbra **konferenciu na vysokej úrovni o kybernetických hrozbách pre voľby**, na ktorej chcela získať podkladové informácie pre svoje nepretržité úsilie zamerané na zlepšenie bezpečnosti a odolnosti volebných procesov proti neustále sa vyvíjajúcim hrozbám umožneným počítačovými technológiami. Na uvedenom podujatí sa zišli poprední odborníci z celého sveta, aby diskutovali o tom, ako najlepšie nadviazať na existujúce iniciatívy. Po konferencii nasledoval seminár členských štátov na vysokej úrovni, ktorý sa uskutočnil s cieľom spojiť členov volebných komisií z jednotlivých štátov a úradníkov pôsobiach v týchto štátoch v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Bola to prvá príležitosť na stretnutie volebných orgánov a orgánov zaoberajúcich sa kybernetickou bezpečnosťou umožňujúca diskutovať o tom, ako najlepšie riešiť kybernetické hrozby v súvislosti s voľbami.

Na **kolokviu o základných právach**, ktoré sa konalo 26. – 27. novembra 2018, sa stretli tvorcovia politík na vysokej úrovni z jednotlivých štátov a EÚ, zástupcovia akademickej obce, občianskej spoločnosti, médií, medzinárodných organizácií a súkromného sektora s cieľom diskutovať o širokej téme demokracie v EÚ. Zo záverov kolokvia bude pri svojej práci vychádzať Sieť pre spoluprácu pri európskych voľbách, ktorej stretnutie Komisia po prvý raz zorganizuje v januári.

S cieľom riešiť problém dezinformácií a zaistiť odolnosť pri voľbách Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby:

Iniciatívy zahrnuté v správe o stave Únie v roku 2018:

- zabezpečili, že navrhované **cieleňé zmeny nariadenia o financovaní politických strán** budú zavedené dostatočne včas pred voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2019.

¹⁹ COM(2018) 637 final (12. 9. 2018).

²⁰ COM(2018) 638 final (12. 9. 2018).

²¹ COM(2018) 636 final (12. 9. 2018).

Vyhlásenie o zámere z roku 2018:

- urýchlene a rozhodne vykonali opatrenia stanovené v **spoločnom akčnom pláne proti dezinformáciám**, ako ho predložila Európska komisia 5. decembra 2018.

5. Posilnenie kybernetickej bezpečnosti

V rámci opatrení stanovených v spoločnom oznámení zo septembra 2017²² s názvom „Odolnosť, odrádzanie a obrana: budovanie silnej kybernetickej bezpečnosti pre EÚ“ spoluzákondarcovia od 13. septembra do 10. decembra 2018 uskutočnili päť rokovaní v rámci trialógu o navrhovanom **akte o kybernetickej bezpečnosti**²³ a dospeli k politickej dohode. Uvedeným aktom, ktorý sa teraz formálne prijme a čo najskôr nadobudne účinnosť, sa posilní mandát Agentúry EÚ pre sieťovú a informačnú bezpečnosť. Zároveň sa ním vytvára rámec EÚ pre certifikáciu kybernetickej bezpečnosti produktov, služieb a procesov informačných a komunikačných technológií.

Komisia víta pokrok, ktorý sa dosiahol v súvislosti s jej legislatívnym návrhom **o bezhotovostných platobných prostriedkoch**²⁴. Pomocou navrhovaných pravidiel sa zmodernizuje právny rámec EÚ pre boj proti podvodom a falšovaniu bezhotovostných platobných prostriedkov, budú sa riešiť nové výzvy a technologický rozvoj, ako sú virtuálne meny a mobilné platby, odstránia sa prekážky operatívnej spolupráce a zlepšia sa preventívne opatrenia a pomoc obetiam. Rokovania v rámci trialógu sa začali v septembri 2018, pričom posledné, ktoré viedlo k predbežnej dohode, sa uskutočnilo 28. novembra 2018. Komisia vyzýva spoluzákondarcov, aby rokovania o tomto návrhu uzavreli na nasledujúcom rokovaní v rámci trialógu 12. decembra 2018.

V nadväznosti na ambiciózne iniciatívy v oblasti kybernetickej bezpečnosti ohlásené v roku 2017 Komisia v septembri 2018 predložila návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje **Európske centrum priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti a sieť národných koordinačných centier**, ktorého cieľom je podporiť technologické a priemyselné kapacity v oblasti kybernetickej bezpečnosti a ktorý je základným kameňom Európy, ktorá chráni. Súvisí to s kľúčovým cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť odvetvia kybernetickej bezpečnosti v Únii a premeniť kybernetickú bezpečnosť na konkurenčnú výhodu iných európskych priemyselných odvetví. Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby urýchlene prijali svoje mandáty na rokovanie s cieľom čo najskôr začať rokovania v rámci trialógu, pričom by mali zohľadniť prebiehajúce rokovania o programe Digitálna Európa.

Vzhľadom na globálny charakter kybernetických hrozieb je nevyhnutná medzinárodná spolupráca v oblasti kybernetickej bezpečnosti. V dňoch 23. – 24. októbra 2018 sa zástupcovia Ministerstva vnútornej bezpečnosti USA a zástupcovia Európskej komisie stretli na **seminári o prístupoch v rámci politiky v oblasti kybernetickej bezpečnosti** s cieľom preskúmať možnosti intenzívnejšej spolupráce. Účastníci seminára identifikovali viacero možností bilaterálneho zapojenia a podporili ďalšiu výmenu informácií na pracovnej úrovni o certifikácii informácií jednotlivých strán, riadení rizík v rámci dodávateľského reťazca, riadení pracovnej sily a zručností, ako aj o prioritách v oblasti výskumu a vývoja, pokiaľ ide o kybernetickú bezpečnosť.

²² JOIN(2017) 450 final (13. 9. 2017).

²³ COM(2017) 477 final (13. 9. 2017).

²⁴ COM(2017) 489 final (13. 9. 2017).

Európska služba pre vonkajšiu činnosť v posledných mesiacoch uskutočnila v spolupráci s Komisiou ďalšie kolo **kybernetických dialógov**, a to so Spojenými štátmi (10. septembra 2018) a Čínou (16. novembra 2018), pričom na 12. decembra 2018 sú naplánované rokovania s Indiou. Uvedené dialógy sa týkali uplatňovania noriem v oblasti kybernetickej bezpečnosti, opatrení na budovanie dôvery v oblasti kybernetickej bezpečnosti a uplatňovania medzinárodného práva v kybernetickom priestore. V posledných mesiacoch sa dosiahol významný pokrok aj pri vykonávaní rámca pre spoločnú diplomatickú reakciu EÚ na škodlivé kybernetické činnosti („**súbor nástrojov kybernetickej diplomacie**“)²⁵, na ktorý Európska rada vyzvala v júni 2018 a vo svojich záveroch z októbra 2018 o stanovení reštriktívnych opatrení EÚ proti kybernetickým útokom.

V záujme posilnenia kybernetickej bezpečnosti Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby:

Iniciatívy zahrnuté v správe o stave Únie v roku 2018:

- čo možno najskôr prijali svoj mandát na rokovanie o legislatívnom návrhu o **Európskom centre priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti a sieti národných koordinačných centier** s cieľom dosiahnuť čo najväčší pokrok počas súčasného funkčného obdobia Európskeho parlamentu.

Iné:

- v decembri 2018 finalizovali dohodu o legislatívnom návrhu o **bezhotovostných platobných prostriedkoch**.

6. Eliminácia priestoru pôsobenia teroristov

Účinné vyšetrowanie a stíhanie trestných činov, ako aj ukladanie trestov za ne vo veľkej miere závisia od elektronických dôkazov. Dostupnosť takýchto dôkazov má osobitný význam pri stíhaní cezhraničných trestných činov, ako je terorizmus alebo počítačová kriminalita. Komisia víta skutočnosť, že Rada pre spravodlivosť a vnútorné veci 7. decembra 2018 prijala všeobecné smerovanie k návrhu nariadenia o zlepšení cezhraničného prístupu k **elektronickým dôkazom** pri vyšetrowaní trestných činov²⁶, ktorý Komisia predložila v apríli 2018. Keďže elektronické dôkazy majú význam pre vyšetrowanie takmer všetkých druhov trestných činov a vzhľadom na spoločné vyhlásenie Komisia vyzýva Európsky parlament, aby urýchlil prácu na tomto návrhu s cieľom jeho prijatia v súčasnom legislatívnom období.

Pokiaľ ide o **medzinárodný vývoj v oblasti elektronických dôkazov**, Komisia pozorne sleduje vývoj prebiehajúcich rokovaní o Druhom dodatkovom protokole k Budapeštianskemu dohovoru Rady Európy o počítačovej kriminalite, ktorý sa týka prístupu k elektronickým dôkazom. Okrem toho, dohoda so Spojenými štátmi by zabezpečila právnu zrozumiteľnosť pre orgány presadzovania práva oboch strán a pomohla by vyhnúť sa protichodným právnym povinnostiam pre poskytovateľov služieb. Na stretnutí ministrov spravodlivosti a vnútorných vecí EÚ a USA, ktoré sa konalo 8. – 9. novembra 2018 vo Washingtone, predstavitelia EÚ aj

²⁵ Dokument Rady 9916/17.

²⁶ COM(2018) 225 final (17. 4. 2018). Rokovania o sprievodnej smernici, ktorou sa stanovujú harmonizované pravidlá určovania právnych zástupcov na účely zhromažďovania dôkazov v trestnom konaní [COM(2018) 226 final (17. 4. 2018)], budú pokračovať.

USA zdôraznili význam rýchleho cezhraničného prístupu k elektronickým dôkazom tak pre orgány presadzovania práva, ako aj pre justičné orgány. Komisia má v úmysle spoločne a čo najskôr navrhnúť prijatie dvoch odporúčaní na smernice na rokovania o týchto dvoch medzinárodných aspektoch, pričom zohľadní pokrok dosiahnutý v diskusiách o návrhoch týkajúcich sa elektronických dôkazov a potrebu dostatočného objasnenia parametrov a záruk, pokiaľ ide o budúce opatrenia v rámci EÚ.

Keďže je dôležité umožniť orgánom presadzovania práva prístup k finančným informáciám, Komisia v apríli 2018 prijala legislatívny návrh na **uľahčenie využívania finančných a iných informácií** v záujme predchádzania závažným trestným činom, ich odhaľovania, vyšetrovania alebo stíhania²⁷. Cieľom návrhu je poskytnúť určeným orgánom presadzovania práva a úradom pre vyhľadávanie majetku priamy prístup k informáciám o bankových účtoch vedených v národných centralizovaných registroch bankových účtov a posilniť spoluprácu medzi vnútroštátnymi finančnými spravodajskými jednotkami a orgánmi presadzovania práva. Rada 21. novembra 2018 prijala všeobecné smerovanie k tomuto návrhu. Očakáva sa, že po prijatí správy Výborom pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, ku ktorému došlo 3. decembra 2018, Európsky parlament počas plenárneho zasadnutia v decembri 2018 schváli svoj mandát na rokovanie. Komisia víta dosiahnutý pokrok a naliehavo vyzýva spoluzákonodarcov, aby bezodkladne pokračovali v medziinštitucionálnych rokovaniach s cieľom dosiahnuť dohodu pred voľbami do Európskeho parlamentu.

V apríli 2018 Komisia predložila legislatívny návrh týkajúci sa **obmedzení uvádzania prekursorov výbušnín na trh a ich používania**²⁸ s cieľom obmedziť prístup k nebezpečným prekursorom výbušnín, ktoré by sa mohli zneužiť na výrobu podomácky vyrobených výbušnín. Cieľom návrhu je odstrániť bezpečnostné nedostatky pomocou niekoľkých opatrení, napríklad zákazom ďalších chemických látok, povinnými kontrolami záznamov osôb, ktoré sa uchádzajú o licenciu na nákup obmedzovaných látok, v registri trestov a objasniť, že pravidlá vzťahujúce sa na hospodárske subjekty sa vzťahujú aj na spoločnosti, ktoré pôsobia na internete. Očakáva sa, že Výbor Európskeho parlamentu pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci prijme svoju správu 10. decembra 2018. Vzhľadom na pokrok dosiahnutý v súvislosti s týmto návrhom Komisia žiada Radu, aby ešte v decembri 2018 prijala svoj mandát na rokovanie, a vyzýva oboch spoluzákonodarcov, aby dospeli k dohode počas súčasného funkčného obdobia Európskeho parlamentu.

Cieľom ďalšieho legislatívneho návrhu, ktorý Komisia predložila v apríli 2018, je zlepšiť zabezpečenie preukazov totožnosti občanov Únie a dokladov o pobyte.²⁹ Návrhom sa zavádzajú najmä minimálne **ochranné prvky pre preukazy totožnosti**, medzi ktoré budú musieť patriť biometrické identifikačné znaky (fotografia tváre a dva odtlačky prstov) na bezkontaktnom čipe. Návrh je zaradený do zoznamu prioritných návrhov v rámci pracovného programu Komisie na rok 2019. Rada 14. novembra 2018 prijala mandát na začatie rokovaní s Parlamentom o tomto návrhu. Parlament sa 3. decembra 2018 dohodol, že začne rokovania na základe správy Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci. Rokovania v rámci trialógu sa začnú okamžite, pričom Komisia je odhodlaná podporovať spoluzákonodarcov tak, aby bol návrh prijatý pred nasledujúcimi voľbami do Európskeho parlamentu, ktoré sa budú konať už čoskoro.

²⁷ COM(2018) 213 final (17. 4. 2018).

²⁸ COM(2018) 209 final (17. 4. 2018).

²⁹ COM(2018) 212 final (17. 4. 2018).

S cieľom uzavrieť priestor pôsobenia teroristov Komisia vyzýva:

Priority spoločného vyhlásenia:

- Európsky parlament, aby urýchlene prijal svoj mandát na rokovanie o legislatívnych návrhoch o **elektronických dôkazoch** a bezodkladne začal s Radou rokovania v rámci trialógu;
- Európsky parlament a Radu, aby pred voľbami do Európskeho parlamentu dospeli k dohode o legislatívnom návrhu na **uľahčenie využívania finančných údajov**.

Iné:

- Európsky parlament a Radu, aby do konca roka 2018 prijali svoj mandát na rokovanie o legislatívnom návrhu na posilnenie **obmedzení uvádzania prekurzorov výbušnín na trh a ich používania**;
- Európsky parlament a Radu, aby dospeli k dohode o legislatívnom návrhu na posilnenie **ochranných prvkov národných preukazov totožnosti a dokladov o pobyte**, tak aby bol prijatý pred voľbami do Európskeho parlamentu.

III. VYKONÁVANIE OSTATNÝCH PRIORÍT V OBLASTI BEZPEČNOSTI

1. Vykonávanie legislatívnych opatrení v rámci bezpečnostnej únie

V záujme zabezpečenia výhod účinnej a skutočnej bezpečnostnej únie je v prvom rade potrebné úplné a správne vykonávanie dohodnutých opatrení. Komisia aktívne podporuje členské štáty, okrem iného aj prostredníctvom financovania a uľahčovania výmeny najlepších postupov. V prípade potreby pri tom v plnej miere využíva aj svoje právomoci podľa zmlúv týkajúce sa presadzovania právnych predpisov EÚ, prípadne aj vrátane postupov v prípade nesplnenia povinnosti.

Keďže lehota na transpozíciu **smernice EÚ o osobných záznamoch o cestujúcich**³⁰ uplynula 25. mája 2018, Komisia začala 19. júla 2018 postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti 14 členským štátom, pretože neoznámili prijatie vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa daná smernica³¹ – veľmi dôležitý nástroj na boj proti terorizmu a závažnej trestnej činnosti – plne transponuje. Päť členských štátov odvtedy oznámilo úplnú transpozíciu³². Komisia zároveň naďalej podporuje všetky členské štáty v úsilí o dokončenie vývoja systémov na vedenie osobných záznamov o cestujúcich, okrem iného aj zjednodušením výmeny informácií a najlepších postupov.

Lehota na transpozíciu **smernice o boji proti terorizmu**³³ uplynula 8. septembra 2018. Komisia začala 21. novembra 2018 postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti 16 členským štátom za to, že neoznámili prijatie vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa smernica plne transponuje³⁴.

³⁰ Smernica (EÚ) 2016/681 (27. 4. 2016).

³¹ Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Luxembursko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovinsko a Španielsko. Komisia dostáva odpovede členských štátov vrátane oznámení o príslušných právnych predpisoch, ktoré sa v súčasnosti analyzujú (pozri aj poznámku pod čiarou č. 47).

³² Bulharsko, Francúzsko, Grécko, Luxembursko a Rakúsko (stav k 6. decembru 2018).

³³ Smernica (EÚ) 2017/541 (15. 3. 2017).

³⁴ Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Estónsko, Grécko, Chorvátsko, Litva, Luxembursko, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovinsko a Španielsko.

Lehota na transpozíciu **smernice o kontrole získavania a vlastníka zbraní**³⁵ uplynula 14. septembra 2018. Komisia preto 22. novembra 2018 začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti 25 členským štátom za to, že neoznámili prijatie vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa smernica plne transponuje³⁶. Po začatí postupov v prípade nesplnenia povinnosti oznámil úplnú transpozíciu opatrení ešte jeden členský štát³⁷.

Lehota na transpozíciu **smernice o presadzovaní práva v oblasti ochrany údajov**³⁸ do vnútroštátneho práva uplynula 6. mája 2018. Komisia preto 19. júla 2018 začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti 19 členským štátom za to, že neoznámili prijatie vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa smernica plne transponuje³⁹.

Podľa toho, čo členské štáty oznámili Komisii, bola **smernica o bezpečnosti sietí a informačných systémov**⁴⁰ v plnej miere transponovaná v 21 členských štátoch a čiastočne transponovaná v ďalších troch členských štátoch⁴¹. Komisia vykonala kontroly *prima facie* v prípade 18 z 21 členských štátov, pri ktorých sa potvrdilo, že transpozícia je podľa všetkého úplná. Komisia začala 19. júla 2018 postup v prípade nesplnenia povinnosti pre chýbajúce úplné oznámenie proti tým 17 členským štátom, ktoré transpozíciu neoznámili v lehote do 9. mája 2018⁴².

Členské štáty mali v rámci transpozície smernice o bezpečnosti sietí a informačných systémov do 9. novembra 2018 predložiť Komisii informácie o tzv. prevádzkovateľoch základných služieb, ktorých v rámci svojho územia identifikovali. Ide o verejné a súkromné subjekty, ktoré by v súlade s požiadavkami smernice mali zabezpečiť svoje siete a informačné systémy a hlásiť závažné incidenty. Spätnú väzbu doteraz Komisii poskytlo 19 členských štátov a 16 členských štátov predložilo Komisii príslušné informácie⁴³. Komisia teraz posúdi získané informácie s cieľom vypracovať správu o súlade prístupu, ktorý členské štáty uplatňovali v procese identifikácie.

³⁵ Smernica (EÚ) 2017/853 (17. 5. 2017).

³⁶ Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo.

³⁷ Francúzsko (stav k 6. decembru 2018).

³⁸ Smernica (EÚ) 2016/680 (27. 4. 2016).

³⁹ Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko a Španielsko. Komisia dostáva odpovede členských štátov vrátane oznámení o príslušných právnych predpisoch, ktoré sa v súčasnosti analyzujú (pozri aj poznámku pod čiarou č. 51).

⁴⁰ Smernica (EÚ) 2016/1148 (27. 4. 2016).

⁴¹ Úplnú transpozíciu oznámili Bulharsko, Česká republika, Cyprus, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko, Spojené kráľovstvo a Taliansko. Čiastočnú transpozíciu oznámili Maďarsko, Litva a Lotyšsko (stav k 6. decembru 2018).

⁴² Belgicko, Bulharsko, Dánsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Rakúsko a Španielsko. Komisia dostáva odpovede členských štátov vrátane oznámení o príslušných právnych predpisoch, ktoré sa v súčasnosti analyzujú (pozri aj poznámku pod čiarou č. 48).

⁴³ Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Chorvátsko, Litva, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Španielsko, Spojené kráľovstvo a Švédsko (stav k 6. decembru 2018).

Komisia takisto posudzuje transpozíciu **štvrtej smernice o boji proti praniu špinavých peňazí**⁴⁴ a pracuje na tom, aby sa dané pravidlá uplatňovali v praxi. Komisia začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti 21 členským štátom za to, že neoznámili prijatie vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa smernica transponuje⁴⁵. Bude naďalej využívať svoje právomoci, ak to bude vhodné na zabezpečenie úplného vykonania tejto smernice. Dňa 3. decembra 2018 nadobudli v EÚ účinnosť nové trestnoprávne opatrenia na boj proti praniu špinavých peňazí, ktoré uvedenú smernicu dopĺňajú. Novou smernicou⁴⁶ sa zharmonizujú trestné činy prania špinavých peňazí a sankcie za ne, keďže sa ňou stanovujú rovnako prísne sankcie v celej EÚ, pričom minimálna dĺžka trvania trestu odňatia slobody je štyri roky. Členské štáty majú 24 mesiacov na transpozíciu tejto smernice a na informovanie Komisie.

Komisia vyzýva všetky členské štáty, aby plne vykonali a uplatňovali všetky opatrenia a nástroje EÚ dohodnuté v rámci bezpečnostnej únie.

Keďže lehota na transpozíciu uplynula, Komisia začala postup v prípade nesplnenia povinnosti a naliehavo vyzýva členské štáty, aby prijali potrebné opatrenia na úplnú transpozíciu týchto smerníc do vnútroštátneho práva a oznámili ju Komisii:

- **smernica EÚ o osobných záznamoch o cestujúcich**, v súvislosti s ktorou musí šesť členských štátov stále oznámiť transpozíciu do vnútroštátneho práva a tri členské štáty musia oznámenie o transpozícii dokončiť⁴⁷;
- **smernica o bezpečnosti sietí a informačných systémov**, v súvislosti s ktorou musia štyri členské štáty ešte oznámiť transpozíciu do vnútroštátneho práva a tri členské štáty musia oznámenie o transpozícii dokončiť⁴⁸;
- **smernica o boji proti terorizmu**, v súvislosti s ktorou musí sedem členských štátov ešte oznámiť transpozíciu do vnútroštátneho práva a deväť členských štátov musí oznámenie o transpozícii dokončiť⁴⁹;
- **smernica o kontrole získavania a vlastníctva zbraní**, v súvislosti s ktorou musí 19 členských štátov oznámiť transpozíciu do vnútroštátneho práva a päť členských štátov musí oznámenie o transpozícii dokončiť⁵⁰;
- **smernica o presadzovaní práva v oblasti ochrany údajov**, v súvislosti s ktorou musí 11 členských štátov ešte oznámiť transpozíciu do vnútroštátneho práva a dva členské štáty musia oznámenie o transpozícii dokončiť⁵¹; pričom

⁴⁴ Smernica (EÚ) 2015/849 (20. 5. 2015).

⁴⁵ Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko a Španielsko.

⁴⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1673 z 23. októbra 2018 o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva.

⁴⁷ transpozíciu smernice do vnútroštátneho práva ešte neoznámili Cyprus, Fínsko, Holandsko, Portugalsko, Rumunsko a Španielsko. Česká republika, Estónsko a Slovinsko oznámili čiastočnú transpozíciu a ešte musia dokončiť oznámenie o transpozícii (stav k 6. decembru 2018).

⁴⁸ Belgicko, Luxembursko, Rakúsko a Rumunsko transpozíciu ešte neoznámili. Litva, Maďarsko a Lotyšsko oznámili čiastočnú transpozíciu a ešte musia dokončiť oznámenie o transpozícii (stav k 6. decembru 2018).

⁴⁹ Bulharsko, Cyprus, Grécko, Luxembursko, Malta, Poľsko a Rumunsko transpozíciu ešte neoznámili. Belgicko, Česká republika, Estónsko, Chorvátsko, Litva, Portugalsko, Rakúsko, Slovinsko a Španielsko oznámili čiastočnú transpozíciu a ešte musia dokončiť oznámenie o transpozícii (stav k 6. decembru 2018).

⁵⁰ transpozíciu ešte neoznámili Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Estónsko, Fínsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko a Švédsko. Česká republika, Litva, Malta, Portugalsko a Spojené kráľovstvo oznámili čiastočnú transpozíciu a ešte musia dokončiť oznámenie o transpozícii (stav k 6. decembru 2018).

⁵¹ transpozíciu ešte neoznámilo Bulharsko, Cyprus, Estónsko, Fínsko, Grécko, Holandsko, Lotyšsko, Poľsko, Rumunsko, Slovinsko a Španielsko. Česká republika a Portugalsko oznámili čiastočnú transpozíciu a ešte musia dokončiť oznámenie o transpozícii (stav k 6. decembru 2018).

- **4. smernica o boji proti praniu špinavých peňazí**, v súvislosti s ktorou musia tri členské štáty dokončiť oznámenie o transpozícii⁵².

2. Pripravenosť a ochrana

Rok po prijatí akčného plánu Komisie na **ochranu verejných priestorov**⁵³, ku ktorému došlo v roku 2017, sa dosiahol významný pokrok pri jeho vykonávaní vo všetkých oblastiach, pričom sa kladol osobitný dôraz na poskytovanie usmernení a finančných prostriedkov EÚ na podporu členských štátov.

Uskutočnilo sa šesť stretnutí so subjektmi verejného sektora a súkromnými prevádzkovateľmi, ktorých cieľom bolo vymieňať si osvedčené postupy a informácie o tom, ako by prevádzkovatelia a subjekty verejného sektora mohli posilniť bezpečnosť rôznych typov verejných priestorov vrátane hotelov, nákupných centier, dopravných uzlov, športových štadiónov a miest konania kultúrnych podujatí. Hoci subjekty verejného sektora aj prevádzkovatelia vyvíjajú iniciatívy na posilnenie bezpečnosti svojich priestorov, zo stretnutí vyplynulo, že pretrvávajú problémy a nedostatky. Zatiaľ čo niektoré sektory majú dobre rozvinutú kultúru bezpečnosti, iné len teraz zavádzajú systematickejšie prístupy k ochrane svojich priestorov. Dňa 26. novembra 2018 sa za účasti všetkých sektorov konalo stretnutie Fóra prevádzkovateľov, skupiny vedenej Komisiou, ktorá má podporiť verejno-súkromné partnerstvá v oblasti bezpečnosti. Účastníci uvítali usmernenie poskytnuté útvarmi Komisie, v ktorom sa stanovujú osvedčené postupy, pokiaľ ide o opatrenia, ktoré by prevádzkovatelia a subjekty verejného sektora mali vykonávať v záujme posilnenia bezpečnosti verejných priestorov.

V nadväznosti na technický seminár Komisie, na ktorom sa v júni 2018 zúčastnili urbanisti a úradníci samospráv európskych miest zaoberajúci sa bezpečnosťou, vypracovalo Spoločné výskumné centrum Komisie dve správy, v ktorých zmapovalo existujúce usmerňujúce materiály týkajúce sa ochrany verejných priestorov a systémov bariér. Zároveň bolo vypracované aj prvé európske usmernenie k výberu vhodných riešení, pokiaľ ide o bariéry, ktoré urbanistom umožňujú posilniť bezpečnosť miest bez toho, aby z centier miest vytvorili pevnosti.

EÚ k tomuto úsiliu prispieva aj prostredníctvom **financovania**. Na základe výzvy na predkladanie návrhov v oblasti ochrany, ktorá bola v roku 2017 zverejnená v rámci Fondu pre vnútornú bezpečnosť – polícia, bolo vybraných osem projektov zameriavajúcich sa na ochranu verejných priestranstiev, od koncepcií bezpečnosti miest, posilnenia bezpečnosti už v štádiu návrhu, ochrany pred útokmi vozidlom cez zlepšenie úrovne ochrany v oblasti bezpečnosti železničnej dopravy a rozvoj koncepcií odbornej prípravy až po kampane na zvyšovanie informovanosti. Ďalšie opatrenia sa budú financovať na základe výzvy na predkladanie návrhov, ktorá bola v rámci Fondu pre vnútornú bezpečnosť – polícia uverejnená v roku 2018⁵⁴. Zverejnená bola aj výzva na predkladanie návrhov v rámci iniciatívy mestské inovačné opatrenia, ktorá je financovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja⁵⁵, pričom jej cieľom je poskytnúť mestám inovatívne riešenia problémov v oblasti bezpečnosti. Okrem toho bola zverejnená aj osobitná výzva na predkladanie návrhov v oblasti výskumu zahrnutá do pracovného programu

⁵² Luxembursko, Rakúsko a Rumunsko oznámili čiastočnú transpozíciu a ešte musia dokončiť oznámenie o transpozícii. Zvyšných 18 členských štátov oznámilo úplnú transpozíciu a Komisia ich oznámenia posudzuje (stav k 6. decembru 2018).

⁵³ COM(2017) 612 final (18. 10. 2017).

⁵⁴ https://ec.europa.eu/home-affairs/financing/fundings/security-and-safeguarding-liberties/internal-security-fund-police/union-actions_en, návrhy možno predkladať do 16. januára 2019.

⁵⁵ <https://www.uia-initiative.eu/en/urban-security>, návrhy možno predkladať do 31. januára 2019.

„Bezpečné spoločnosti“ na obdobie rokov 2018 – 2020 v rámci programu Horizont 2020, ktorej cieľom je rozvíjať inovatívne riešenia na ochranu verejných priestorov.

Na základe požiadaviek, ktoré Európska rada vyslovila na svojich zasadnutiach v marci a októbri 2018, Komisia zintenzívnila svoje **opatrenia proti chemickým, biologickým, rádiologickým a jadrovým hrozbám** a spoluprácu s členskými štátmi, najmä pokiaľ ide o chemické hrozby. Odborníci z Komisie a členských štátov vypracovali spoločný zoznam chemických látok vzbudzujúcich obavy a v súčasnosti pracujú s výrobcami na zlepšení schopností ich odhaľovania. Komisia takisto začala dialóg so súkromným sektorom s cieľom preskúmať možnosti obmedzenia prístupnosti chemických látok, ktoré môžu byť použité ako prekursor pre chemické útoky, pre teroristov. Popritom vo svojom špecializovanom európskom stredisku odbornej prípravy v oblasti jadrovej bezpečnosti uskutočňuje celý rad školení s cieľom vyškoliť vnútroštátne orgány presadzovania práva v oblasti odhaľovania rádiologických a jadrových materiálov. Viac ako 100 príslušníkov polície sa bude školiť s využitím sofistikovaného vybavenia a skutočného jadrového materiálu, aby boli lepšie pripravení na možný útok špinavou bombou.

V nadväznosti na závery Európskej rady z júna 2018 prijala Rada pre zahraničné veci 15. októbra 2018 **nový režim reštriktívnych opatrení** s cieľom riešiť využívanie a šírenie chemických zbraní. Na jeho základe bude EÚ môcť ukladať sankcie spočívajúce v zákaze cestovania do EÚ a zmrazení majetku osôb a subjektov, ktoré sa zapájajú do vývoja a používania chemických zbraní, bez ohľadu na to, kde tak robia alebo kde sa nachádzajú, a na ich štátnu príslušnosť⁵⁶.

Od 5. do 23. novembra 2018 sa paralelne a koordinovane uskutočnilo **cvičenie EÚ a NATO zamerané na hybridné hrozby**. Cieľom bolo zlepšiť a posilniť schopnosť EÚ reagovať na zložitú krízu hybridnej povahy, ktorá má vnútorný, ako aj vonkajší rozmer, v prostredí, v ktorom zlyhanie nespôsobí žiadne alebo len minimálne problémy (safe-to-fail environment), a zlepšiť spoluprácu s NATO. Do cvičenia sa zapojili príslušné inštitúcie a orgány EÚ, 25 členských štátov a Nórsko, ako aj osem agentúr EÚ. Švajčiarsko sa na ňom zúčastnilo ako pozorovateľ.

Pokiaľ ide o **pripravenosť a ochranu**, Komisia:

- vyzýva členské štáty, aby pracovali na úplnom vykonaní akčného plánu s cieľom posilniť do konca roka 2019 pripravenosť na chemické, biologické, rádiologické a jadrové riziká;
- vyzýva členské štáty a súkromný sektor, aby zintenzívnil spoluprácu s cieľom zlepšiť ochranu verejných priestorov a pracovali na úplnom vykonaní akčného plánu na ochranu verejných priestorov.

3. Výskum v oblasti bezpečnosti

Výskum EÚ v oblasti bezpečnosti je jedným zo základných prvkov bezpečnostnej únie umožňujúcim inovácie v oblasti technológií a znalostí, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozvoj spôsobilostí riešiť bezpečnostné výzvy dneška, predvídať budúce hrozby a prispievať k väčšej konkurencieschopnosti európskeho bezpečnostného priemyslu. To je osobitne dôležité

⁵⁶

Nariadenie Rady (EÚ) 2018/1542 z 15. októbra 2018 o reštriktívnych opatreniach proti šíreniu a používaniu chemických zbraní.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1542>

vzhľadom na potrebu zohľadňovať strategické otázky týkajúce sa bezpečnosti, ako je napríklad dodávateľský reťazec digitálnej infraštruktúry a pôvod technologických komponentov.

Na rozdiel od iných oblastí má financovanie z EÚ pre výskum v oblasti bezpečnosti rozhodujúci význam, keďže tvorí približne 50 % všetkých verejných prostriedkov, ktoré sa na výskum v oblasti bezpečnosti vynakladajú na úrovni EÚ a jednotlivých štátov⁵⁷. Od roku 2007, keď sa výskum v oblasti bezpečnosti začal uskutočňovať na úrovni EÚ, prispela EÚ viac ako dvoma miliardami EUR na viac ako 400 projektov, a to aj v oblastiach, v ktorých sa politiky EÚ neustále vyvíjajú, ako sú letiskové skenery, pokročilá forenzná analýza, nástroje na riešenie radikalizácie na internete, metódy zhromažďovania elektronických dôkazov v trestných veciach a technológie pre špecialistov prvého zásahu. V rámci prebiehajúcich projektov sú náležite zastúpené aj budúce technologické trendy, ako je umelá inteligencia, kognitívne systémy a analýza dát.

Pri nedávnych projektoch sa preukázala priama súvislosť medzi výskumom a realizáciou a vývojom politiky: v oblasti bezpečnosti hraníc a riadenia dodávateľského reťazca⁵⁸, pri chemických, biologických, rádiologických a jadrových rizikách⁵⁹, pri nakladaní s elektronickými dôkazmi⁶⁰ a v oblasti námorného dozoru⁶¹.

Vzhľadom na osobitný charakter sektora bezpečnosti (v ktorom je trh zastúpený najmä subjektmi verejného sektora) možno primerané využívanie výsledkov výskumu zaručiť len vtedy, ak sa výskum považuje za jeden zo základných prvkov širšieho procesu rozvoja spôsobilostí, do ktorého sú zapojení tvorcovia politik, odborníci z praxe, priemysel a akademická obec. Úzke zapojenie všetkých zainteresovaných strán v počiatočnom štádiu pomáha zistiť nedostatky, pokiaľ ide o spôsobilosti, a vymedziť priority v oblasti spôsobilostí, ktoré môžu byť v prípade potreby východiskom pre požiadavky na výskum. Komisia úzko spolupracuje so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami s cieľom podporiť takýto prístup.

V záujme zvýšenia informovanosti o výsledkoch sa 5. až 6. decembra v Bruseli uskutočnilo **podujatie Výskum v oblasti bezpečnosti 2018**, na ktorom sa zúčastnilo okolo 900 zainteresovaných strán z celej Európy s cieľom preukázať vplyv výskumu v oblasti bezpečnosti

⁵⁷ Len osem členských štátov vyhlásilo, že má štruktúrovaný vnútroštátny program výskumu v oblasti bezpečnosti.
⁵⁸ V rámci projektu CORE sa po prvý raz použila technológia block chain pri riadení dodávateľského reťazca. Viaceré významné logistické spoločnosti, napr. MAERSK-IBM, Seacon Logistics a Royal Flora Holland, ďalej rozvíjajú výdobytky, ku ktorým sa dospelo v rámci projektu CORE, pri budovaní svojich logistických systémov založených na internete, IČ projektu 603993, FP7-SEC-2013-1, začiatok 1. 5. 2014, podrobné informácie sú k dispozícii na adrese: https://cordis.europa.eu/project/rcn/188515_en.html

⁵⁹ Výsledkom projektu TOXITRIAGE bol ľahko použiteľný systém odhaľovania chemických a biologických hrozieb a účinný mechanizmus koordinácie pri triedení obetí zahŕňajúci rôzne typy jednotiek prvého zásahu, IČ projektu 653409, H2020-DRS-2014, začiatok 1. 9. 2015, podrobnosti sú k dispozícii na adrese: https://cordis.europa.eu/project/rcn/194860_en.html

⁶⁰ V rámci projektu EVIDENCE sa stanovil plán, v ktorom sa vymedzili stratégie, ciele a opatrenia potrebné na vytvorenie spoločného európskeho rámca pre správne a harmonizované nakladanie s elektronickými dôkazmi. Tieto výsledky sa použili ako východisko pre úvodné posúdenie vplyvu legislatívneho návrhu Komisie v tejto oblasti, IČ projektu 608185, FP7-SEC-2013-1, začiatok 1. 3. 2014, podrobnosti sú k dispozícii na adrese: https://cordis.europa.eu/project/rcn/185514_en.html

⁶¹ Projekt CLOSEYE bol prvým príkladom toho, ako by výskum financovaný EÚ mohol preklenúť priepasť medzi identifikáciou nedostatočných spôsobilostí a zavedením technologických riešení na ich zlepšenie. Tento projekt, založený na predchádzajúcom výskume v oblasti dozoru nad námornými hranicami financovanom EÚ, priniesol riešenia na zlepšenie odhaľovania malých lodí na mori, ich identifikácie a sledovania. V nadväznosti na ne začali orgány dvoch členských štátov, Španielska a Portugalska, iniciatívu v oblasti obstarávania založenú na výsledkoch projektu CLOSEYE. Španielsko využilo nástroj Fondu pre vnútornú bezpečnosť pre hranice, čím plne využilo synergie medzi týmito rôznymi fondmi EÚ. IČ projektu 313184, FP7-SEC-2012-1, začiatok 1. 4. 2013, podrobné informácie sú k dispozícii na adrese: https://cordis.europa.eu/project/rcn/108227_en.html

financovaného EÚ. V tom istom týždni sa konalo aj stretnutie „Spoločenstva používateľov pre zabezpečené, bezpečné a odolné spoločnosti“ s osobitnými diskusnými panelmi venovanými celému radu tém týkajúcich sa výskumu v oblasti bezpečnosti, ako aj výročné zasadnutie Medzinárodného fóra pre napredovanie inovácie pre špecialistov prvého zásahu.

Komisia v rámci svojho návrhu budúceho rámcového programu pre výskum a inováciu (Európsky horizont, ktorý je súčasťou nasledujúceho viacročného finančného rámca 2021 – 2027) jasne uviedla, že výskum v oblasti bezpečnosti by mal naďalej zostať dôležitou prioritou. Cieľom programu Európsky horizont bude dosiahnuť väčšie vzájomné dopĺňanie sa s inými výskumnými programami v oblastiach ako obrana, ako aj synergie s príslušnými programami financovania, ako je Fond pre vnútornú bezpečnosť, Fond pre integrované riadenie hraníc vrátane Nástroja na riadenie hraníc a víza, program Digitálna Európa a regionálne fondy. Program bude zameraný aj na ďalšie posilnenie úlohy agentúr EÚ a odborníkov z praxe v celom výskumnom cykle.

Komisia prijala 7. decembra 2018 oznámenie a koordinovaný akčný plán⁶² o spolupráci v oblasti **umelej inteligencie**, ktoré sa zaoberajú potrebou maximalizovať prínosy umelej inteligencie v bezpečnostnom sektore vrátane orgánov presadzovania práva a podnikov. Prostredníctvom koordinovaného akčného plánu má Komisia v úmysle transformovať zásady na konkrétne opatrenia, ktoré budú Komisia a členské štáty realizovať spoločne. Vo všetkých opatreniach, od výskumu až po uvedenie takýchto technológií na trh, sú výrazne zastúpené všetky tri bezpečnostné aspekty umelej inteligencie⁶³.

Komisia je odhodlaná začleniť diskusiu o rizikách a príležitostiach súvisiacich s umelou inteligenciou do širšej stratégie rozvoja v oblasti bezpečnosti, pričom sa zohľadnia rôzne scenáre, potreby, nedostatky a alternatívy, ktoré sú špecifické pre každú oblasť bezpečnosti. Komisia má okrem toho v úmysle diskutovať s výborom pre program Bezpečné spoločnosti o tom, že by sa príslušné opatrenia začlenili už do pracovného programu Horizont 2020 na rok 2020.

Pokiaľ ide o **výskum v oblasti bezpečnosti**, Komisia:

- v období od marca do augusta 2019 zverejní v rámci programu Horizont 2020 výzvu na predkladanie návrhov v oblasti bezpečných spoločností na rok 2019.

4. Vonkajší rozmer

Na stretnutí ministrov spravodlivosti a vnútra EÚ a USA, ktoré sa konalo 8. a 9. novembra 2018 vo Washingtone, si EÚ vymenila cenné informácie s partnermi z USA, pričom obe strany potvrdili svoj záväzok spoločne riešiť výzvy, ktorým obe čelia v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí. Obe strany predovšetkým zdôraznili dôležitosť účinnej výmeny informácií pri úsilí o boj proti terorizmu. EÚ aj USA zdôraznili význam výmeny osobných záznamov o cestujúcich ako nástroja na predchádzanie pohybu teroristov a dohodli sa, že v roku 2019 pripravia spoločné hodnotenie v súlade s ustanoveniami dohody medzi EÚ a USA o záznamoch o cestujúcich. EÚ a USA okrem toho opätovne zdôraznili, že boj proti počítačovej kriminalite a posilňovanie kybernetickej bezpečnosti sú pre nich prioritou. Obe strany sa dohodli, že

⁶² COM(2018) 795 final (7. 12. 2018).

⁶³ Kybernetická bezpečnosť technológií založených na umelej inteligencii, využívanie umelej inteligencie na bezpečnostné účely vrátane predchádzania trestným činom a terorizmu, ich odhaľovania a vyšetrovania, ako aj predchádzania zákernému a kriminálnemu využívaniu umelej inteligencie.

preskúmajú možnosť uzatvorenia dohody o elektronických dôkazoch medzi EÚ a USA. Európska únia a Spojené štáty takisto uznali, že je potrebné, aby zvýšili svoje úsilie pri riešení problému využívania internetu teroristami na riadenie útokov a inšpirovanie k nim, a súčasne pri ňom rešpektovali individuálne práva vrátane slobody prejavu. Obe strany uznali, že volebné systémy v demokratických štátoch čelia nebývalým výzvam, ktoré si vyžadujú spoluprácu a výmenu osvedčených postupov medzi podobne zmýšľajúcimi krajinami. Európska únia a Spojené štáty sa dohodli, že budú o týchto otázkach viesť pravidelný dialóg, ktorý sa začne na nasledujúcom zasadnutí riadiacich pracovníkov v roku 2019⁶⁴.

Pokračovali rokovania medzi EÚ a Kanadou o **revidovanej dohode o osobných záznamoch o cestujúcich**. Komisia bude naďalej pravidelne informovať Radu a Výbor Európskeho parlamentu pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o dosiahnutom pokroku.

Dňa 30. novembra 2018 sa uskutočnilo prvé kolo rokovaní o dohode medzi EÚ a Tureckom o výmene osobných údajov medzi Europolom a tureckými orgánmi zodpovednými za boj proti závažnej trestnej činnosti a terorizmu. Komisia je takisto v kontakte s izraelskými orgánmi v súvislosti s prvým kolom rokovaní s Izraelom. Dňa 3. decembra 2018 sa uskutočnilo stretnutie medzi EÚ a zástupcami Alžírsku, Egypta, Jordánska, Libanonu, Maroka a Tuniska s cieľom diskutovať o možnej budúcej spolupráci medzi orgánmi presadzovania práva v týchto krajinách a Europolom, okrem iného aj na základe pracovných dohôd a so zreteľom na prípadné uzavretie dohôd umožňujúcich výmenu osobných údajov.

EÚ pokračovala v **dialógoch** s partnerskými krajinami o **boji proti terorizmu**. Dňa 12. novembra 2018 sa v Bruseli uskutočnil dialóg medzi EÚ a Indiou o boji proti terorizmu, ktorý bol venovaný výmene informácií, využívaniu internetu teroristami a možnej spolupráci s Europolom. Dňa 29. novembra 2018 sa v Bruseli uskutočnil dialóg medzi EÚ a Pakistanom o boji proti terorizmu, ktorý bol zameraný na úsilie vyvíjané na boj proti financovaniu terorizmu v rámci Finančnej akčnej skupiny. Dialóg medzi EÚ a Alžírskom o boji proti terorizmu a o regionálnej bezpečnosti, ktorý sa konal 12. novembra 2018 v Alžíri pod vedením vysokej predstaviteľky/podpredsedníčky Mogheriniovej, bol venovaný úsiliu o obnovenie bezpečnosti v Líbyi a v regióne Sahel. Dňa 27. novembra 2018 sa v Bruseli konalo prvé stretnutie riadiacich pracovníkov EÚ a Kuvajtu s cieľom diskutovať o možnostiach ďalších výmen a potenciálnej budúcej spolupráci v otázkach týkajúcich sa boja proti terorizmu, organizovanej trestnej činnosti a kybernetickej bezpečnosti.

V novembri 2018 sa zástupcovia irackej armády a orgánov presadzovania práva po prvýkrát zúčastnili odbornej prípravy zameranej na zhromažďovanie dôkazov z bojiska v centre excelentnosti NATO pre zaisťovanie stability (NATO Stability Policing Centre of Excellence) v talianskom meste Vicenza, ktoré je centrom odbornej prípravy talianskych karabinierov. Táto odborná príprava je súčasťou trojročného projektu EÚ, INTERPOLU a NATO, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby boli osoby spojené so závažnými trestnými činmi a terorizmom v oblastiach konfliktov postavené pred súd. Spomínaný projekt je konkrétnym opatrením EÚ súvisiacim s budovaním kapacít, pokiaľ ide o zákonné zhromažďovanie dôkazov o trestných činoch spáchaných ozbrojencami Dá'íš, ktorý by v konečnom dôsledku mohol viesť k posilneniu medzinárodnej spolupráce medzi orgánmi presadzovania práva Iraku a EÚ.

⁶⁴

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/11/09/joint-eu-u-s-statement-following-the-eu-u-s-justice-and-home-affairs-ministerial-meeting/#>

IV. ZÁVER

Zo správy vyplýva, že v úsilí o vybudovanie účinnej a skutočnej bezpečnostnej únie sa dosiahol primeraný pokrok. Zároveň sa v nej však zdôrazňuje, že je naďalej potrebné, aby spoluzákodarcovia a členské štáty vyvinuli väčšie úsilie s cieľom ukončiť legislatívne postupy a vykonávať prijaté opatrenia v záujme zaistenia väčšej vnútornej bezpečnosti pre občanov EÚ. Keďže voľby do Európskeho parlamentu sa budú konať v máji 2019, nadchádzajúce týždne budú z hľadiska dosiahnutia ďalšieho pokroku pri rozvoji a zavádzaní vhodných bezpečnostných politík na úrovni EÚ rozhodujúce.